

Megjelenik reggeli és esti kiadásban, tehát mindennap a délutáni órákban.

Előfizetési díj:

Egész évre 10 ft, félére 5 ft 50 kr., évnegyedre 3 ft, egy hónapra 1 ft. — Az esti kiadás külön kúldésért a vidékre: Egész évre 1 ft 50 kr., fél-évre 80 kr., évnegyedre 50 kr., egy hónapra 20 kr.

Szerkesztői szállás: belső-tordautca 122. sz. Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet hátsó részében.

KOLOSZVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASZATI LAP.

Hirdetési díj: öt hasábolj áramond sorért 1-ször 7 kr. 2-ször 6 kr. 3-szor 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. helyettség. — Hirdetések felvételnek: Helyben: a kiadó-hivatalban és Demjén László könyvkereskedésében. Pesten: Zeisler M. (király-utca 60. sz.) Bécsben: Haasensteint és Vogler-nél (Neuer-Markt 11. sz.) Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) Rudolf Mosse off. Zeitungs-Agent.

Nyiteltéri cikkek:

sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez czimzendők. — Előfizetések s hirdetési díjak a vidékről a szerkesztőséghez, helyben a kiadó-hivatalhoz küldendők be.

Leleplezések.

(Ss.) A francia nemzet súlyosan blühödik, a porosz-német diadalmenetet tart. Jól van-e ez így?

Azt mondják: a francia nép vágyott a rajnai határookra, akarta a háborút! A harc kezdetén még az angol közvélemény is így ítélte; de azóta az egész művelt világ kiábrándult e balhítból — és méltán.

Csak egy ember és az ő creaturái óhajtották és idézték elő ama borzasztó véres harcot, mely a nyomor örvényébe taszítja a világgrész legelső nemzetét, a virágzó államok egyikét.

Többé ne csodálkozzunk azon, hogy egy század előtt háromszor lehetett feldarabolni, elnyelni Lengyelországot; midőn a felvilágosodás jelen századában a legcompactabb nagy országgal oly vandal módon lehetett elbánni. Ki állhatta volna utját akkoron három hatalomnak, ha a civilizáció szelleme, a néperdekék oly fennen hirdetett solidaritása mérsékelni sem vala képes egyetlen hatalom durva cynismusát, hódításvágyát?

A lengyeleket éppen akkor foszták meg hazájuktól, midőn reátértek volt a józan szabadság útjára, mint ezt 1791. máj. 3-ki alkotmányuk bizonyítja; a francziákra is akkor kelle a pusztító harc furiáit reabocsátani, midőn a caesari zsarnokság oszlopai ingadoztak, s a sokat hányatolt nemzet előtt már meg kell vala nyílnia a parlamentáris élet kapuinak.

Ép ez okozta szerencsétlenségüket, s ezért blühödnék ártatlanul.

Az az ember, ki mint esküszegő öltött császári bibort, s a hazafiak ezreit küldé Cayennebe és Lambesába meghalni — észrevette, hogy a köztársasági mozgalom nyakára nő. A szabadságot visszakövetelő szellem nagyban mutatkozott magában a katonaság sorai-ban, a tábornokok jelenték e retentő dolgokat.

A második császárságnak háboru kellett minden-áron, a harci dicsőséggel akarta a népóhaj teljesítését sürgető hangokat elnémítani, — a francia nép ellene volt egy Németországgal vivandó háborúnak.

A bonapartista meggyőződések jelentései világosan tanúsítják ennek igazságát. Ezeket az iratokat a tuilléri-akban megtalálták. Egyik azt mondja: „a háborút nem óhajtják”; másik: „nem állíthatom, hogy a háboru népszerű lenne”; a harmadik így ír: „óhajtják, hogy kisér-letessék meg minden a béke fenntartására”, — „az országuak bekére van szükség”, — „békét óhajtanak”, — „békét akarnak és semmiféle háborút”, — „a nép valamennyi érdekei békét igényelnek” — — — így irtak a császárhoz hú prefetek a departementek hangulatáról, pedig ezeknek kéz alatt tudtul adatott, hogy szükség van egy kis friss háborúra.

Emlékeztünk arra, hogy a napoleoni korszakot meggyalázó államesinyér a háboru kezdetén „véres, hosszas harcot” jelzett, tehát nem számított könnyű győzelemre, mégis belevitte a népet, mely őt csaknem 20 évig túrta, a legnagyobb veszélybe.

Mondják, hogy diplomatái rosszul értesítették az európai cabinetek magatartásáról, különösen a német nép hangulatáról. Számított felkelésekre Hannoverben, Hessenben, Nassauban, Frankfurt és Schleswig-Holstein-ban; hitte, hogy a délnémet államok ha nem is állanak melléje, de Poroszországtól elpártolnak — szóval számított több ily eshetőségre.

Hanem még e léggel bélelt factorok felett leginkább kitünteti a bonaparte caesarismus vétkes könnyelműségét, átkos kalandorságot azon nevéstégesen gyalró hadké-szültés, melylyel a francia száraz és tengeri hadat a hatalmas német-porosz erők torkába dobta.

Mindenki sokat várt a hatalmas francia tengeri had közreműködésétől. És mily állapotban volt az a szolgál kamará és még szolgálba senatus által megtap-solt hadüzenet pillanatában.

A havrei kikötő-parancsnok nem tudott előállítani olyan hajó-kalauzokat, kik a hadi hajókat az északi és a keleti tengeren vezetni képesek lennének; a dünnkir-cheni tengerész-parancsnok jelenté, hogy a Sundon át Pétervárra járó postahajók kapitányai nem ismerik a keleti tengert, nem kalauzolhatná a francia hadihajókat a német partokon, ugyanezt jelenté a boulognei parancs-nok; a bresti admiral rapportejából pedig az tűnik ki, hogy nincs rendelkezésére tengeri térkép az északi és keleti tengerről.

Ily előkészületek mellett kellett volna egy nagy kiszálló hadsereggel a német partokon működni. Pedig a rakttárak is a legszánandóbb állapotban voltak; például a cherhourgi nagyszerű arsenalban a készlet tett 680 pár harisnyát, 338 pár csizmát, 371 ujjast stb. így volt el-látva a legnagyobb tengerészeti rakttár; bár a flotta fel-szerelésére, tartására évenként 150 millió frankot vettek ki a francia kincstárból. Nem jellemzi-e ez egyetlen tény a napoleoni ragadozás példátlan voltát.

A száraz hadsereg működését főleg az zsibbasztá el, hogy exNapoleon maga fővezérkedett Sedanig, azok-nak adott főparancsnokságokat, kik csak Páris népe el-

len tudtak volt vitézkedni; s ha volt egy Mac-Mahon, ennek kezét a többi tehetetlenek teljesen elszibbasztották. A fővezér maga irta nevének Párisba, hogy Mac-Mahonról mit sem tud, utóbb így távirat Elaine mairjenek: „nem tud-e ön valamit a hadseregről?” Majd Mac-Mahon Cha-lonsból tudatja a fővezérrel, hogy a németek Bazaine utját három felől látszanak előlani, mozdulna, de nem tudja mily irányt vett Bazaine hadaival; utóbb a kis Verdun parancsnoka értesíti a fővezért és a hadügyért, hogy Saint Privatnál és Rezonvillenél csata volt. Szóval a fővezér Napoleon és tábornokai mit se tudtak egymás-ról a hadjárat e legnevezetesebb, döntő epochájában, s így jutottak el Sedanhoz, hol a bíboros áruló megadta magát, kikötve, hogy telt börtönéit ki ne kuttassák. S most az elszállított milliók közt dözsöl; elgondolva, mily genialis terv volt az, mely francia győzelem ese-tére ismét újabb ezereket szemelt volt ki a szabadelvűek sorából — kegyelmes deportatúra — míg a békét óhajtott francia nép talán évtizedekig lesz kénytelen a porosz-németek számára dolgozni, csak hogy kiteremthesse az 5000 milliót; e mellett néhány százezer vitéz fiat kell siratnia s legalább 5—10 milliárdnyi a kár, mit az or-szágnak a vandál dúlás okozott. Mindezt azért, mert a második császárság meg akarta magát erősíteni a terjedő köztársasági szellem ellen; ezért vetette volt oly köny-nelműen kockára a francia nép becsületét, hadsere-gének harci hírnevét, népének jólétét, nyugalmat.

1792—1815-ben bejárták a francia hadak az egész continenst. Több ízben megszállták Ausztria tar-tományait, Magyarország egyes részeit, megsarcollták keményen; Itáliát uralmok alá hajták; a délnémeteket Németországtól elszakíták, protectiojuk alá fogták úgy Hollandot és Belgiumot is; hallatlan zsarolásokat vittek véghez Észak-Németországon s Poroszország fele terü-lest megszállva tarták, váraival együtt; Oroszországot európai országai felének elpusztítására kényszerített, stb., stb., mégis az egy felforgatott Európa meghagyta Fran-cziaország 1790-beli határait, előbb 700 millió frank hadikárpótlást követelt, de 3 év múlva az a acheni con-gressuson 250 millió frankra szállította; igaz, hogy Poroszország akkor is el akart volna foglalni több várat, Alsacet elszakítani óhajta és csupán saját részét 1200 millió frankba szerette volna kivenni; hanem Európa nem engedte meg a ragadozást; most egymaga levén a porosz-német s Európa még Beust szemei előtt is láthatlanná tévén magát, el lehetett pusztítani Franciaország 1/3-dát, s ki lehetett vinni azt, hogy a francziák évtizedekig a porosz-német számára jobbagykodjanak.

De egy vizsgálathatja a francziákat, hogy t. i. a po-roz-német diadalog árát nem egyedül fogják megfizetni: a francziák méltatlanul blühödnék a bonapartei caesaris-mus gazdaságaiért, míg a közönyös Európa méltán fog blühödni saját hibáiért.

B. Eötvös József özvegyéhez

Ns. Udvarhelyszék főkirálybírája, Dániel Gábor, a szék képviselő bizottmányának felkérésére folytán, következő **részvényilatkozatot** intézett:

Nagyméltóságú Baróné!

„Miként a napsugárnak különböző színeit csak akkor vesszük észre, midőn az a prizmában megtö-retett: ugy azon boldogságnak egyes elemeit, mely éltünk egykor világossá tévé, csak akkor tanuljuk ismerni, midőn annak csak romjait látjuk.”

Bocsásson meg Nagyméltóságod, hogy feledhetet-len emlékü dicső férjének elhunytá alkalmából intézendő jelen részvényilatkozatomban, melyet saját érzéseimen kívül ezen nemes szék képviselő bizottmánya nevében tenni szomorú kötelességemre lett, dicső férjének sza-vait használni bátor vagyok. A gyémánt is csak saját porával csiszolható, s én nem akarom a dicső férfit emléket saját gondolataimnak az ő nagyságához méltatlan kicsinységével profánálni.

„Mikor éj lesz, egünkön csillagok seregei tűnnek fel, s mi tudjuk, hogy sokan e fénypontok közül napunknál nagyobb s fényesebb égi testek, s hogy körülök földünkön hasonló gömbök forognak: de vajjon e tudomány pótolhatja-e napunknak vilá-gát s melegét? — Így, ha ezen pont, mely körül szívünk forgott, eltűnt s körülünk elsetétedik, hasz-talan keressük vizsgálatunkat. Mert az emberi szív — mint e föld, melyen dobog — melegét s vi-lágát csak onnan nyerheti, mihez vonzatva érzi magát.”

„Azonban, hála az égnek, van egy gyógyszer, az idő, mely minden fájdalomra enyhülést hoz, s melynek ha semmi egyéb eredménye nincs is, egy mindenesetre van, s ez a teljes resignatio.”

Aztán van Nagyméltóságodnak egy némileg eny-hítő vizsgálata: hogy a mérges nyíl nem egyedül öns-zívét érte; sajgóan érzi annak sebtét egy egész ország, sőt érzi azt a mívelt világ egészen.

Fogadja Nagyméltóságod jó indulattal a vezetésem

alatti hatóságnak velem együtt őszintén érzett részvétét, melyet mély fájdalomunk mellett is kifejezni sieltünk azért, mert a csapás Nagyméltóságodat érte közvetlenül, legsajgóbban.

Megkülönböztetett tiszteletem ismételt kifejezése mellett van szerencsém stb. stb.

A „Kol. Közl.” eredeti távsürgönye.

Feladatott Pesten márt. 10. 11 óra 40 p. délután. Érkezett Kolozsvárra márt. 10. 12 ó. 50 p. délut.

Bordeaux. A kiküldött bizott-ság javasolja: helyeztessék át a nem-zetgyűlés Fontaineblaub. Thiers álli-tólag beleegyezett. A pápa ellenzi Elsass és Lotharingia elkülönítését a francia érsekségtől.

Benedek Gyula beszéde a képviselőház márcz. 7-diki ülésében.

Tisztelt ház!

En nem fogom előtem szóló Helfy Ignác képvise-lőársamat követni és oly dolgokat felhozni, melyek már itt a házban, egy más tárgyra felhoztak és mint olyanok több oldalról megőzafoltattak s azok felett a ház már határozott, hanem ragaszkodni fogok szorosan a szőnye-gen levő tárgyhoz.

En is azon nézetben vagyok, hogy jelen állami helyzetünk leghatározottabban szükségessé teszi vérend-szerünknek a legfőkétebb iránybani szervezését.

Az európai államok történeti utóbbi pár tized év alatt teljes meggyőződést nyújtanak arról, hogy azok jelen viszonyaiban merőben hiányzik a nemzetközi con-solidatio, és hogy azon általános, az egyes államok kül-belelétében mutatkozó s különböző irányu politikai forrongások, melyek egyetlen államtól sem hagynak érintetlenül, méltán tekinthetők nagy, az európai állami viszonyokat megrázkodtatással fenyegető események elő-jelűl.

Véleményem szerint ezen politikailag igen nagy fontossággal bíró jelenségeknek kulcsa főleg abban ke-resendő, hogy két európai nagy hatalmi állam elérke-zettnek véli azon időt, melyben habár más államok ro-vására, állami nagy hatalmi állásának hagyományos po-litikai terveit és eszméit megvalósíthatja.

Ezen államok egyike éppen politikai nagy hatalmas-sági eszméinek fegyveres foganosítását fejtezte be, melyet oly irányban hajtott végre, miszerint megtámadta nem-csak az emberiség legszentebb ügyét, a polgári közsa-badságot, hanem megtámadta mindennekfelett a kor ural-kodó eszméjét.

Megengedem, hogy ezen tényével fegyvereinek fényét emelte, de meghomályosította szerintem a 19-ik század történetének lapjait, azon századot, melyet tör-ténetíróink szeretnek: a haladás és felvilágosultság szá-zadának keresztelni el.

Európa ezen legéletképebb két nemzete közt ki-fejlett élet-halálharcznak jövő politikai következményeit megjósolni nem lehet, de bármint eredményekhez ve-zetne is az, én részemről teljesen meg vagyok győződve az iránt, hogy az ezen oldalról állami érdekeinket fenye-gető rész nem oly nagy.

Nem úgy állunk a másik állam politikai eszméivel és törekvéseivel szembe keleten, melynek kiütését a kö-zel jövőbe helyezik, — az ezen oldalról jöhető politikai aktiók már közvetlenül érinteni fogják Magyarország ál-lami létének érdekeit, és előreláthatólag háboruba fog-ják sodorni.

A már most a mélyen megfontolandó kérdés tisz-telt ház, ha vajjon Magyarország ilyen nemzetközi helyzetében bir-e oly védelmi szervezettel, melylyel ál-lami lét érdekeit, minden irányban és bármely oldalról tamadható nemzetközi eshetőleges bonyodalmakkal szem-be bízósíthatja?

En részemről tisztelt ház! szerzett tapasztalataim alapján telhiva érzem magam egész határozottsággal ki-jelenteni, hogy vérendszerünk jelen szervezeti állapoa engem teljesen ki nem elégít, és hogy annak harcské-pessége iránt teljes megnyugvásom nem vagyok.

A tisztelt ház türelmével el fogom mondani miért nem?

A közös hadsereg szervezetében az 1866-óta foly-ton hangsúlyozott átalakítások mind ez ideig keresztül vive nincsenek és azon hadtanilag ferde intézmények, melyek a 1859-iki és 1866-iki hadjáratokban a hadsereg teljes vereséget magok után vonták, nagyobb részt ma is fenn állanak.

Azóta gyökeresnek mondható változás csak annyib-an történt, mennyiben behozatván az általános védkö-telezett rendszerre, annak alapján létesítették a magyar honvédség. Ugy látszik tisztelt ház, hogy nekünk mindig egy-egy szerencsétlen háboru kell, egy-egy vereség és saját kárukoni okulás, hogy valamit tanuljunk és a katonai védszervezetben szükségessé vált reformokat megtegyük.

Más államok vereség előtt tanulnak és teszik meg a hadasati viszonyok változása folytán szükségessé vált reformot, mi ellenkezőleg mindig későn és akkor is saját kárukon.

Ime p. o. csak egy esetet hozok fel, mely haladé-k-talanul orvoslást igényel.

A véderőről szóló törvények 23-ik szakaszában ugyanis kimondott, miszerint jövőre nézve a közös-hadsereg magyar seregreideihez csak is magyar honpol-gárok fognak soroztatni. A törvénynek ezen alapelve azonban, a seregreideknél alkalmazott tisztekre maig ki-terjesztve nincs, minthogy a közös hadsereg magyar sor-ezredeinél alkalmazott tisztek nagyobb részét nem ma-gyar honfiak teszik és nevezetnek ma is folyton ki, holott tagadni nem lehet, mikép a véderőről szóló törvényeknél fogva Magyarország méltán és jogosan követelheti, hogy azon seregreidekbe, melyeket kizárólag a magyar állam-rész állít ki, tisztekké csak is magyar honfiak neve-ztessenek ki.

Ezen törvényes elv azonban maig keresztülvive nincs.

Már pedig szerintem tisztelt ház, mindaddig míg ezen a védtörvényben gyökerező elv teljes következetes-séggel keresztül vive nincs, jó katonai közszellem a kö-zös hadseregben, dacára azon 43 százaléknak, melylyel Magyarország a közös hadsereg katonai létszámához járul, nem lesz, ne nem is lehet, mert a mi a katonai köz-szellemnek megjavítását a közös hadseregben egyedül lehetővé teszi, a magyar honfiakból álló tiszti közegek abban mondhatni merőben hiányzanak.

Vannak, kik a katonai közszellem megjavulását a hadsereg jelen szervezete mellett is lehetségesnek tartják, sajnálom, hogy ezen nézetet nem oszthatom, nem osz-tatom már azon tapasztalatnál fogva is, mert szerintem, hogy p. o. valamely köztételben a közszellem minő legyen, nem annak növekedésétől függ, ha még oly nagy számmal volnának is azok, hanem függ azoktól, kikre azok kiképezése, testi és szellemi tehetségeik kifejtése bízott.

Elvárni tehát és kívánni azt, hogy a közös hadsereg 43 százalék közkatonája teremtsen a hadseregben jó köz-szellemet, mindaddig nem lehet, míg a magyar seregreidekbe alkalmazott tisztek magyar honfiakból nem fognak állani.

A közös hadsereg ily szervezeti állapotában tehát soká kell várunk, míg abban az óhajtott jó katonai köz-szellem megjön; meglehet, hogy megjön, csak hogy igen tartok tőle, akkor, midőn már késő lesz. A jelen hadá-szati viszonyoknak megfelelő katonai reformoknak teljes keresztülvitelétől függ tehát szerintem a hadsereg harc-zképessége és, hogy az állami közbiztonság, ugy ki, mint befelé minden eshetőleges nemzetközi bonyodalmak mel-lelt teljesen megóva legyen és hogy állami létérdekeink minden irányban biztosítva legyenek.

Tisztelt ház! nem akarom állítani, hogy ezen ka-tonai reformok keresztülvitelére egyedül a magyar kormány akaratától függ, de tagadni nem lehet, hogy nagyban függ attól, minő mértékben képes és akarja is a kormány befolyását ev irányban felhasználni.

En szerényen figyelemzetni kívántam a kormányt, használja fel ez iránybani befolyását mennél nagyobb mérvben és addig, míg ezt tenni a helyzet folytán hatal-mában áll, mert, annyi bizonyos, hogy mennyiben ezt tenni elmulasztandja, minden jövő s a katonai véderő harczzkételéséget bizonyító eshetőségektől a felelősség legalább a magyar állam részszel szemben, első sorban őt fogja terhelni.

A honvédségre vonatkozólag tisztelt ház, én azt hiszem, hogy a honvédelemről szóló törvények megal-alkotásánál a magyar törvényhozásnak nem egyedül az lebegett szeme előtt, hogy a magyar honvédségben a közös hadseregnek csupán egy katonai continenst ad-jon, hanem, hogy a magyar honvédség legyen egyszer-smind a magyar állami érdekek, valamint a nemzeti al-kothmány és jogok minden iránybani megvédője.

Hogy miként hajtotta a kormány a magyar hon-védségről szóló törvényeket végre, az mindnyájunk előtt tudva levő dolog.

Nem mondom, hogy a hozott honvédelmi törvények teljesen jók és kielégítőek, de mennyiben jelenleg azok hiányosságát tapasztalni volnának kénytelenek, ennek oka bizonyára egyedül ezen törvények mikénti végre-hajtásában volna keresendő.

A jogtörténet számtalan esete bizonyítja, hogy sokszor elviselhető köztörvények és intézmények a ros-z végrehajtás által lettek elviselhetlenné.

Ezzel nem akarom azt mondani, hogy ezen eset forog fenn a honvédelmi törvényekre nézve is, de figyel-meztetni kívántam a kormányt arra, hogy ezen törvények, jelesen a honvéd kerületek és zászlóaljaj keretei és azok székhelyi megállítása körül, de mindennek felett a honvéd-ség vezénylő közegeinek személyzete szervezése (tárgya-ban az eddigig több és oly ovatossággal járjon el, ne-hogy azon általam felhozott jogtörténeti igazság, misze-rint, gyakran elviselhető törvények és intézmények ros-z végrehajtás által váltak elviselhetlenné és cél aránya-

Ianná, a honvédségről szóló törvényekre nézve is teljesülésbe menjen.

Azon hitben tehát, hogy a kormány törekedni fog, jövőre nézve, jó végrehajtás által még jobbá és elviselhetőbbé tenni a véderőről szóló törvényeket, az e célra megkiváncsolt költséget teljes készséggel szavazom meg, és ennél fogva a szövegen levő törvényjavaslatot általánosságban a részletes tárgyalás alapjául elfogadom.

Nyilatkozat.

A „Magyar Polgár“ 57-ik számában K. Papp Miklós, egy nyilatkozatot adott közre, melyben engem említ fel, mint városi közügyészt, hogy oka voltam a „M. Polgár“ 56. száma lefoglalásának.

Felértésem kikerülése végett kinyilatkoztatom, hogy a „M. Polgár“ 56- (vagy bármelyik más) száma lefoglalásában semmi részem sem volt. A lefoglalás után csak más nap hallottam, hogy Müller ur a „Magyar Polgár“ egyik közelebbi számába becsúszott gazdátlan csempészet által indítatta, minő intézkedéseket tett. De erről sincs hivatalos tudomásom.

Tudja mindenki, hogy a sajtóhatóság ilyes kérdésekben nem én vagyok, hanem az illető közgazgatási közeg. Hogy az időszaki nyomtatványok megjelenésére nézve semmi befolyást nem gyakorlok, abból is kitűnik, hogy jelenben a sajtón könnyebbítések tekintetéből még csak kefélenyomatot sem kívánok, annyival kevésbé az arra vezetett szerkesztői aláírást, jóllehet az osztrák sajtórendtartás szerint azt így kellene megküldenie a közügyészségnek is.

Müller Sándor alkaptány ur tehát az én befolyásomon kívül foglalta le a „M. Polgár“ kérdett számát. Arra beleegyezésemet nem is tartozott kikérni, mert a praeventív intézkedés elmulasztásáért ő, illetőleg a polgármester ur a felelős.

Ennyit a dolog érdemére nézve A többi sértetetés lévén, azokra állásomnál fogva nem felelhetek. Minthogy azonban nem saját személyem, hanem a hivatal van e nyilatkozatban megtámadva, a maga helyén és útján, nem mulasztom el kieszközölni az elégtételt. Ezt a 48-iki sajtótörvény szerint is követelhetem.

Kolozsvár, 1871. márcz. 10.

Bodor László,
vár. közügyész.

Legújabb táviratok.

London, márcz. 7. Az alsóház ülésében kéri Disraeli, ha vajjon volt-e tudomása a miniszterelnöknek a mult évben Porosz- és Oroszország között tárgyalat egyezményről, nevezetesen azon időben, midőn Odo Russelt utasításokkal Versaillesbe küldötte, hogy Bismarck gróffal tanácskozzék?

Gladstone azt válaszolja, hogy a szerződésről nem kapott semmi értesülést, felesleges tehát mondani, hogy ő a szerződést ismerte volna akkor, midőn Odo Russellnek utasításokat adott.

Marseille, márt. 8. A takarékosági rendszabályokat életbe léptették. Toulonban a középtengeri hajóhad nagyrészt le van szerelve; az ágyusajkák leszerelése is elrendeltetett. A várüzérsg az arsenálokba helyeztetett. A szállító hajóraj már készen van, 10,000 embert szállítani el Algirba.

Berlin, márt. 8. Bismarck várátik. Az országgyűlés a császár által márt. 21-én fog megnyitni.

Ferrier es, márcz. 7. A német császár ma szemlét tartott a 12-ik hadtest, 1-ső bajor hadtest és a württembergi hadosztály felett, a villiersi csataterén, — s erre főhadiszállását Ferrieresbe tevő át.

Francia nemzetgyűlés.

Bordeaux, márcz. 6. Louis Blanc egy általa is sajátosnak, de mindamellett elodázhatannak jelzett indítványt tesz, melyben követeli, hogy a nemzeti védelmi kormány tagjai azon módok iránt felelősségre vonassanak, melyek Páris körülzárásától kezdve ennek capitulációjáig a kormányhatalmat gyakorolták. Ezen indítványt Hugo Viktor, Quinet, Blanc, Peyrat, Grepps, Schöcher, Ferry, Floquet, Joigran, Locroy és mások írták alá. Clemenceau és Tirard távol vannak, de támogatni fogják ez indítványt. Delescluze kívánja, hogy a nemzeti védelmi kormány tagjait árulóknak jelentsék ki, vad alá helyezték és elfogják, Jonston és több képviselő követeli, hogy mindazon szállítók, kik a kormánnyal szerződtek, a szerződések megsemmisítése terhe alatt, szerződéseiket a mellékelt igazolványukkal 3 hó alatt beadni köteleztesenek. Egy képviselő indítványozza, hogy a nemzetgyűlés székhelyét máshova és ne Párisba tegye át. Thiers óhajtja e kérdés haladéktalan eldöntését, mivel a kormány elkülönítése az ügykezelést jelentékenyen megnehezítené. Thiers indítványára a nyilvános ülés felfüggesztetik s a ház tagjai a bureaukba vonulnak. — Gambetta szülővárosába Cahorsba utazott. Changarnier súlyos beteg.

A nemzetgyűlés osztályai 15 biztost választottak, a kik az állammal kötött adás-vevési szerződések igazolásáról szóló s a kormány által szombaton beterjesztett törvényjavaslat felett véleményt mondanak. A biztosok kijelenték, hogy ezen szerződések igazolása mindenkéltől a törvényszékek dolga, s ezek minden személyes tekintet nélkül fognak abban eljárni. — Az osztályokban a nemzetgyűlés székhelyének áthelyezése iránt beadott indítvány feletti vitában a legkülönfélébb nézetek merültek fel. Beszéltek Páris, Bordeaux, Blois, Fontainebleau, Orleans, Tours, Versailles és St. Germain-Laye-ről. Sokan nyilatkoztak a mellett, hogy tovább is Bordeauxban maradjon a nemzetgyűlés, másrésztől sokan Garnier Pagés és Dupret indítványa alapján Versailles, ismét sokan Páris mellett vannak. Azt hiszik, hogy a kamra többsége Páris mellett nyilatkozik; ellenkező esetben a párisi képviselők leköszönnek. Thiers sem egyik, sem másik párt felé nem hajol, jóllehet személyes nézetei Páris felé hajolnak.

Mint Bordeauxból 6-ról jelentik, mivel a nemzeti gyűlés újraösszeülése s az osztályokban történt tárgyalás után a jelentések még nem voltak elkészítve, a nemzeti gyűlés más helyre áthelyezése iránti indítvány felett az ide vonatkozó határozathozatal más napra halasztott el.

UJDONSÁGOK.

— A képviselőház osztályai elfogadták az Eszterházy-képlár megvásárlásáról szóló törvényjavaslatot.

— A központi bizottság az urbéri birtokviszonyok rendezésének tárgyalásával foglalkozik.

— A kath. kongresszus márcz. 9-én kezdi meg tanácskozásait a muzeum gyűlés-termében.

— A Deák-párt márcz. 7-ki értekezletén a pénzügyminister előterjeszté a költségvetés rendkívüli kiadásainak némely tételeire vonatkozó felvilágosítását és indokolását. A párt helyesléssel fogadta, s támogatását ígérte.

— Az országgyűlés bankbizottsága jelentésében magáévá tette a bank-enquete előtt kihallgatott legkitünőbb szakemberek által felállított elveket. Ki fogja mondani, hogy a valuta-kérdés előleges megoldása nélkül hasonlóan kivihetnénk tartja egy új bank felállítását, s

az osztrák nemzeti bankkal egyezkedést fog ajánlani, s a ministeriumot e tekintetben tjavaslat előterjesztésére hivandja fel.

— Magyarország és Erdély nemzetiségei szám szerint. Az akadémiai felolvasásból, melyet Keleti Károly osztálytanácsos s az akadémia levelező tagja az akadémiaiban hétfőn tartott, pótlólag közöljük a következő pontos összeállítását, mely Horvát-Szlavonországot, a tengerpart s határörvidéket leszámítva a nemzetiségek számáranyát így tünteték fel:

	Magyarországban	Erdélyben
magyar	49.84 %	31.71 %
német	14.32 „	10.66 „
román	10.92 „	57.47 „
tót	16.42 „	0.01 „
szerb	2.58 „	0.0 „
horvát	1.87 „	0.0 „
orosz (ruthén)	4.03 „	0.0 „
egyéb	0.02 „	0.15 „
Összesen	100%	100%

Absolut számokban kifejezve:

	Magyarországban	Erdélyben	Összesen
magyar	5.541,123	665,457	6.207,580
német	1.592,043	224,044	1.816,087
román	1.114,044	1.207,862	2.321,906
tót	1.825,513	210	1.825,723
szerb	286,834	—	286,834
horvát	200,899	630	208,529
orosz (ruth.)	448,040	—	448,040
egyéb	102,127	2524	104,651
Összesen	11.117,623	2.201,727	13.219,350.

— Löwe, a híres bécsi színész márcz. 7-én meghalt. 1795-ben született, s 1811-ben lépett fel először Bécsben. 1861-ben ünnepelte meg ez első fellépé, s ebben színipályája ötven éves jubileumát.

— Légi csata. Posen Petrikau kerületének Golasze nevű falujánál február 2-án két álló óráig szemléltek a lakosok a nagyszerű csatát. Gyalogság és lovaság formaszéri csatarendben volt felállítva; még az uhlanok csapkált és apró zászlóit, sőt az egyenruhák szabását is fellelhetett ismerni; látszottak az emberi alakok, de ezek s az emberi arczulatok ködbe burkoltan tűntek fel. Itt gyalogság ment rohamra, ott egyes lovasok, majd egész csapatok kezdtek kézi viadalt, üldözték egymást. Egy másik helyen lovas hadosztályok álltak mozdulatlanul, élükön egyes lovagok kivont karddal; egyszerre magásra emelék kardjukat, a lovak előre ugrattak, nyomukba az egész dandár, ezt tették a szemközti álló lovasági hadak is. A lovak patkói alatt felszikrázott a hó, s elfódé a láthatárt, az egymással dulakodó csapatok összevegyültek, egy tova mozgó sötét tömeget lehetett látni, mely utóvégre mint felgyújtott akna minden irányban szétszóródott, elesett emberek hulláit, ledőlő lovakat hagyva hátra a kitisztult téren. Voltak pillanatok, midőn a csata folyamát oly világosan lehetett szemlélni, hogy látszott mint hullnak le egyes lovasok paripáikról, s a gazdátlan lovak tova nyargalnak, — hogyan hullottak halomra a gyalog katonák. A kigyúlt lakosokat rémület és szánsalom fogta el e látványra; asszonyok és gyermekek jajgatva haza futottak. Feltűnő volt az, hogy teljesen tisztá e mellett a harczoló gyalog és lovas csapatok ködfátyolba tűntek fel. A műveltek megmagyarázták a népnek, hogy az csak szemképzőrázó légűtűt. Kettő a bátrabb legények közül behorant a harczolók közzé, látni lehetett, hogy törnek maguknak utat e csapattömegek közt, de ők maguk mit sem láttak belőle, visszatérve előbbi helyükre ismét látták a

csatát folyni. Mindez így tartott, míg a nap egészen haladt. Minél mélyebbre tűnt le a nap, a csapatok mind magasabba emelkedtek, miglen egészen eltűntek az erdőségek mögött. Gryglewsky, goslozei lelkész jött áll arról, hogy az irt napon valósággal láttak ama vidéken csatamozgalmat, fata morgana-t.

— Azon körülménynél fogva, hogy Németországban a himlő igen gyorsan, helyén lájuk a közönséget egy ártatlan szerre gyírelmezletni, melynek alkalmazása a „Köln. Volksztg“ szerint mult napokban oly községen, hol ezen betegség nagyon dühöngött, hatalmas övszerű bizonyult be. A himlő általi halál igen sok betegnél akként történik, hogy a belső himlő mellnyálkasságot idéz elő, minek folytán a betegnek meg kell fullnia, ilyenkor legjobb orvosság (melynek semmi rossz következménye nincsen, de nem is lehet) a következő: „vétessek egy kés hegyére sötálan disznózsir, az olvasztassék fel forró vízben, s oly melegen, a mint csak lehet, a betegnek kell adni, hogy azt igya meg“, — mi megtörténvén, a betegnek veszályben forgott élete meg van mentve. — b.

— A morgesi arsenal égése. Svájcban ez arsenal egy igen nagyszerű épület volt és sok készlettel ellátott fegyver-rakhely és gyár. Igen sok megtöltött bombát tartalmazott egyik raktára, melyben készülő félben levő fegyverek is voltak felhalmozva. A kastély nyugati oldalán, Genf felé, egy roppant nagy udvar terül el, erős köfállal kerítve, ez négy teljes üteggel volt ellátva, éjszaki felén hadi kocsik, délen nagy mennyiségű faczólop s keleten egy nagy raktárpépület. A svájci területre átlépett francia hadsereg chassépfegyvereinek töltényeivel dolgoztak épen, s evvel valami 60 francia volt megbízva s már csak igen csekély része volt még hátra végzendő munkájuknak, midőn délután 4 óra felé a katastrofa még eddig ismeretlen ok alapján bekövetkezett. 8 ember közül hatan az első pillanatban, midőn egy kisebb detonatio történt szerencsésen megmenekültek, de kettő áldozatul esett. Nem sokkal ezen detonatio után következett egy második erősebb és 20 percczel későbbben egy harmadik is, mely roppant rázkodást idézett elő s a melyet megfelelő szétrombolás követte; ez nagyszerű volt és oly erővel ment véghez, hogy a helyet egészen úgy tüntette fel, mint egy ostrommal bevett várat. Szerencsére a megelőző két detonatio után volt ideje a népnek elszaladni a rémhelyről. Képzeltetni a roppant égést, mely egy ilyen gazdag fegyvertárban dühöngött, midőn időről időre kigyuladtak a bombák, a löporos kocsik a levegőbe vettek. Midőn már minden fellobbant s téglá és vakolattal borítottat el minden, csak akkor lehetett tüztől távol maradni. 80 vizi puská szakadatlan működött s csak igen lassan vett erőt az általános elterjedt égésen. A morgesi katastrofa alkalmával 20 egyén megöletett, 80 — nagyobbrészt halálosan — megsebesítetett.

Nemzeti színház. Szombaton, márczius 11-én „Ünnepélyes előadás“ 3 szakaszban: első szakasz: a) Hymnus, b) Prolog, c) Allegorai kép. 2-ik sz.: „Beesülétszó“ vizj. 1. felv. 3-ik sz.: „Bankbán“ dalművének első felvonása.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Márt. 9-ről: 5% Metalliques 58.50. 5% Nemzeti kölcsön 68.10. 1860-diki államkölcsön 95.60. Bankrészvény 725. Hitelrészvények 258.30. London 124.30. Ezüst 122.15. Cs. k. arany 5.84. 1/10. Napoleondor 9.89.

Földterhmentesítési kötvények: Magyar 79.60. Temesi 77. — Erdélyi 75. — Horv.-Slavon 83.25.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

ELEGANS FÉRFI- ÖLTÖNYÖK

legújabb minta szerint, a finomabb izlésnek megfelelőleg gyorsan készíttetnek

„KLEIN D.“

úriruha-divattermében, Pest, dorottya-utca

7. szám a.

A legújabb és legjelesebb bel- és külföldi divatkelmékben gazdagkészletem, a legszolidabb kiszolgáltatás úgy mint a legjutányosabb árak azon kellemes helyzetbe jutnak, a t. cz. úriközönség minden kívánalmainak teljes megelégedésére megfelelhetni.

5* — Levél általi rendelések gyorsan intéztetnek el. (52)

(70) 3-3

Hirdetés.

A kőmáli hegyben a felső lábban, öt darab szálló, nagy borsajtóval és színnel, hozzátartozó szántófölddel, két hold és 780 ööl területben, akár együtt, akár darabonként, örök áron eladó. Értekezhetni lehet iránta nagy-hidutca 314. sz. alatt Marsalkóval.

(69) 3-3

Eladó ház.

A párisutczában 204. házszám alatti ház szabadkézből eladó. Értekezhetni lehet iránta nagy-hidutca 314. sz. alatt Marsalkóval.

Ujon feltalált nemes fém!

Valódi csak itt!

Kézzel készült, hogy ez ékszer még több évi viselés után is nem változik meg, és a valódi aranytól meg nem különböztethető. Hogy beszerzését mindenkinek lehetővé tegyünk, következő árszabattak:

Női ékszerek.	Úri ékszerek.
pompás melltű 80 kr. 1 frt. 1,20, 1,80, 2,50, 3, 3,50, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 frt.	1 Legelegánsabb divatos órláncz 1 frt. 1,50, 1,60, 2, 2,50, 3, 3,50, 4, medaillonai 2,58, 3, 3,50, 4, 4,50, 5, 5,50, 6 frt.
pár fülbevaló 80 kr. 1, 1,50, 2, 2,50, 3, 3,50, 4, 4,50.	1 hosszú nyakláncz a valódi aranytól meg nem különbözhető 1,80, 2,80, 3,50, 4, 4,50, 5, 5,50, 6, 7 forint.
Készlet egymáshoz illő melltű és fülbevalóval 1, 1,50, 2, 2,50, 3, 3,50, 4, 4,50, 5, 5,50, 6, 6,50, 7, 7,50, 8, 8,50, 9.	1 finom shawl-vagy nyakkötő tű 50, 80, 1, 1,50, 2, forint.
gyönyörű nyakék nők számára keresztcsékével 85 kr., finom 1 frt., finomabb 1,50, legfinomabb 2, 2,50.	1 legfinomabb medaillon óra-fügylek gyan. való használatra 1, 1,50, 2,50, 3 forint.
nehéz karperecz 1,50, 2, 2,50, 3, 3,50, 4, 4,50, 5, 5,50, 6, 7.	1 finom úri gyűrű kövel vagy anélkül 50, 80, 1 frt. 1,20, 1,50, 2, 2,50, 3 forint.
pompás hölgymedaillon 50 kr., 80, 1 frt. 1,20, 1,50, 2,50.	1 csomó óra-fügylek 40 kr.
elegans gyűrű kövel vagy a nélkül 50, 80 kr. 1 frt. 1,50, 2, 2,50.	1 pár legdivatosabb kézőlő-gomb email-kövel vagy anélkül 50, 80 kr. 1,50, 2, 2,50.
díszes nyakék medaillonnal 2,80, 3, 3,50.	1 készlet kézőlő- és inggombok izlésesen összeválasztva 50, 70, 85 kr. 1, 1,50, 1,80, 2, 2,50, 3 forint.
Brilliant-ékszer, oly hű utánzata a valódinak, hogy szakértők is megcsalhatókznak általa. Ez ékszer valódi chinacszüsből vagy talmi aranyból készült. A kövek valódi gyémántporral csiszolt kristályok, melyek eleven tűzökét sohasem veszítik el. A finomabbak valódi ezüst foglalatúak.	1 nyakkötő-gomb 1,50, 2.
1 melltű 1,50, 2 frt. igen finom 2,50, 3, 3,50, 4, 4,50, 4, 6, 9, 10 frt.	1 brilliant gyűrű legfinomabb 1, 1,50, 2, 2,50, 3, 4, 5 frt.
1 pár fülbevaló 1,50, 2, egészen finom 2,50, 3, 3,50, 4, 4,50, 5, 6, 7, 8, 9, 10 frt.	1 karperecz brilliantkövekkel kirakva 2, 2,50, 3, 4, 5, 5,50.
1 chemisette gomb 1,10, 1,50, 2 frt.	1 készlet kézőlő- és inggombok izlésesen összeválasztva 50, 70, 85 kr. 1, 1,50, 1,80, 2, 2,50, 3 forint.
1 karperecz 20 kr. 45, 85, 1 frt.	1 nyakék, egyszer a nyak körül 60, 80 kr. 1 frt. 1,20, 1,50, 2.
A ki e zikeket valódi minőségben birni kívánja, forduljon személyesen vagy levélben egyenesen hozzánk.	1 finom török érmeccel stb. díszítve 2,50, 3 frt.

GLATTAUN.

első párisi bazárjához Ausztria számára Bécsben,

Kärntnerstrasse 51. Palais Todeseo

Megrendelések felszés szerinti nyelven is írva lehetnek. — A küldemények postautánvét mellett vagy a pénz beküldése után eszközöltetnek.

(17) — Illusztrált árjegyzék kíváncsra ingyen küldetük meg.

14-24

Ny. Gámán János örököséinél Kolozsvárt.